

FORM nr 5 / 2019

Itten og tverrfagligheten?

Når jeg er på besøk på skoler og museum er det alltid interessant å ta en titt på verkstedene. Innredningen, utstyret og det som henger på veggene gir et lite innblikk i hva som vektlegges. Gjennom mange år har jeg vært opptatt hva elever lærer om farge, og jeg har observert at Johannes Ittens fargesirkel fremdeles henger på veggen rundt omkring på verksteder. Hvorfor er det slik?

En mulig forklaring er at lærerne selv lærte å bruke Ittens fargesirkel da de tok sin utdanning – og at de ikke har fått tilbud om etterutdanning siden den tid. Det er i så fall uholdbart! Som historisk fenomen kan Ittens fargelære være viktig. Men det er ikke særlig klokt å fortsette å bruke hans fargesirkel i dag med primærfargene, rød, gul og blå, som gjør det *umulig* å blande lilla i den fargesirkel Itten selv konstruerte. Hva sier de lærerne som bruker Itten til elevene sine når de ikke klarer å blande lilla? Ber lærerne elevene «jukse» – slik jeg selv ufrivillig gjorde og skrev om i FORM i 2000?

I grunnskolen er tverrfaglighet viktig, men det er kanskje enda viktigere at lærestoffet er oppdatert og at det kan relateres til elevenes erfaringsverden. I dag er lysbaserte digitale medier en del av deres hverdag. I arbeid med farger og lys er det derfor innlysende at innholdet i fagene Kunst og håndverk og Naturfag har sammenfallende lærestoff, men at fokuset er ulikt. Ved å eksperimentere med sammenhengen mellom lysbaserte og pigmentbaserte farger, vil elevene kunne erfare at det som er primærfargene (Cyan, Magenta, Yellow) i pigmentfargeblanding er sekundærfargene (Red, Green, Blue - RGB) i lysfargeblandingen – og omvendt.

Ved å benytte cyan, magenta og gul som primærfarger i pigmentfargeblanding vil elevene lett kunne blande alle fargesirkelens farger og de vil erfare sammenhenger. Respekten mellom fagene vil også kunne styrkes og utvikles. Det handler om faglig troverdighet i dialog med elever, kolleger, foreldre og skoleledere.

Liv Merete Nielsen
Professor
OsloMet og Universitetet i Tromsø